EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.5.20.
COM(2020) 529 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A megerősített felügyelet aktualizálása – Görögország, 2020. május

{SWD(2020) 91 final}

HÁTTÉR

A görögországi gazdasági fejlemények és szakpolitikák nyomon követése számára a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere, valamint a 472/2013/EU rendelet szerinti megerősített felügyelet szolgál keretként.[1] A Görögország esetében alkalmazott megerősített felügyelet[2] elismeri, hogy Görögországnak folytatnia kell az ország gazdasági és pénzügyi nehézségei forrásainak vagy potenciális forrásainak kezelését biztosítani hivatott intézkedések végrehajtását, valamint a megalapozott és fenntartható gazdasági növekedést támogató strukturális reformok továbbvitelét.

A megerősített felügyelet átfogó keretet nyújt a gazdasági folyamatok figyelemmel kísérése és a fenntartható gazdaságélénkülés biztosításához szükséges szakpolitikák megvalósításának nyomon követése számára. Lehetővé teszi a mindenkori megelőző időszak görögországi gazdasági és pénzügyi fejleményeinek rendszeres értékelését, valamint az államadósság finanszírozási feltételeinek monitoringját és az adósságfenntarthatósági elemzés aktualizálását. A megerősített felügyelet egyúttal keretként szolgál a Görögország által az eurócsoport 2018. június 22-i ülésén az Európai Stabilitási Mechanizmus programja keretében elfogadott reformok folytatására és befejezésére, valamint a pénzügyi támogatási programok keretében elfogadott fontos reformok eredményeinek megóvására vonatkozóan tett általános kötelezettségvállalás értékeléséhez is. Ebben az összefüggésben a megerősített felügyelet módot ad annak nyomon követésére, hogy Görögország hogyan tesz eleget a program keretében hat fontos területen megkezdett kulcsfontosságú strukturális reformok végrehajtása tekintetében a 2022 közepéig ütemezett egyezményes határidőkig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalásoknak. A szóban forgó egyedi kötezettségvállalások i. a költségvetési és a költségvetési-strukturális politikákra; ii. a szociális jólétre; iii. a pénzügyi stabilitásra; iv. a munkaerő- és a termékpiacokra; v. a Görög Köztársaság eszköz- és részesedéskezelő társaságára és a privatizációra; valamint vi. a közigazgatás korszerűsítésére vonatkoznak.[3] Ez a jelentés a tíz most esedékes egyedi kötelezettségvállalást, valamint a korábbi kötelezettségvállalások nyomán tett intézkedéseket értékeli.

Ez a hatodik jelentés Görögország megerősített felügyeletéről. Közzététele az európai szemeszter keretében Görögországnak címzett országspecifikus ajánlásokkal, valamint Görögország 2020. évi stabilitási programjának értékelésével együtt történik. A jelentés a 2020. április 8-án és 23-án tett virtuális látogatás, valamint a hatóságokkal folytatott rendszeres párbeszéd megállapításain alapul. A látogatást az Európai Bizottság az Európai Központi Bank közreműködésével[4] folytatta le, míg a Nemzetközi Valutaalap az utólagos programmonitoringja keretében, az Európai Stabilitási Mechanizmus pedig korai előrejelző rendszeréhez kapcsolódóan, az Európai Bizottság és az Európai Stabilitási Mechanizmus

---

[1] Az Európai Parlament és a Tanács 472/2013/EU rendelete (2013. május 21.) a pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett euróövezeti tagállamok gazdasági és költségvetési felügyeletének megerősítéséről (HL L 140., 2013.5.27., 1. o.).

[2] A Bizottság C(2020) 901 végrehajtási határozata (2020. február 19.) Görögország megerősített felügyeletének meghosszabbításáról.

[3] https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf

[4] Az EKB munkatársai az ellenőrző látogatáson az EKB hatásköreihez igazodva vettek részt, és ennek megfelelően a pénzügyi szektorra vonatkozó szakpolitikák és a makrogazdasági kérdések, köztük az elsődleges költségvetési célok, a fenntarthatóság és a finanszírozási igények tekintetében nyújtottak szakmai segítséget. Az ellenőrző látogatásokat 2020. március 26. és április 7. között egy szintén virtuálisan lebonyolított technikai szintű látogatás előzte meg.

közötti munkakapcsolatokról szóló 2018. április 27-i egyetértési megállapodással összhangban szintén részt vett a folyamatban.

Ez a jelentés alapul szolgálhat az eurócsoport számára ahhoz, hogy döntést hozzon a következő, 748 millió EUR összegű, szakpolitikai feltételekhez kötött adósságenyhítő intézkedések megkezdéséről. Ezek az intézkedések, amelyekről az eurócsoport keretei között 2018. június 22-én született megállapodás, magukban foglalják az értékpapírpiaci program és a nettó pénzügyi eszközökről szóló megállapodás keretében a központi bankok által tartott görög államkötvényekből származó jövedelmeknek megfelelő összegek átutalását, valamint az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz keretében nyújtott egyes kölcsönök vonatkozásában a kamatfelár-emelés alóli mentesítést. A szakpolitikai feltételekhez kötött adósságenyhítő intézkedések második csoportjának végrehajtása az eurócsoport 2019. december 4-i ülését követően, egyebek mellett a Görögország 2019 közepén esedékes kötelezettségvállalásainak teljesítéséről készült, a Bizottság által a megerősített felügyelet keretében 2019. november 20-án elfogadott jelentésben[5] foglalt értékelés alapján kezdődhetett meg.

ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉS

A koronavírus megjelenése nyomán a legtöbb tagállamhoz hasonlóan Görögországban is alapvetően megváltozott a társadalmi és a gazdasági valóság. A görög kormány gyorsan cselekedett, és már február végén megkezdte a koronavírus terjedését megakadályozni hivatott intézkedések végrehajtását. Más tagállamokhoz hasonlóan ezek a védekezési intézkedések szigorúan korlátozták a gazdasági tevékenységet, és közvetlenül vagy közvetve a munkavállalók egy jelentős részére kihatottak. **A hatóságok felelős módon módosították szakpolitikai prioritásaikat, azonnal komoly összegekkel alátámasztott jövedelemtámogatási és likviditási intézkedéseket hoztak, miközben megtartották elkötelezettségüket azoknak a reformoknak a végrehajtása mellett, amelyek a járvány miatti fennakadások megszűnése után támogatni fogják a gazdaság helyreállítását.** Közvetlen reakcióként a hatóságok számos különböző költségvetési intézkedést fogadtak el a háztartások jövedelmének támogatására és a keresletcsökkenéssel sújtott vállalkozások megsegítésére, és – egyebek mellett adóhalasztás, valamint a kereskedelmi bankoknak az új kölcsönök nyújtásának támogatása érdekében biztosított garanciák révén – likviditást juttattak a gazdaságba. A kormány emellett jelentősen növelte az egészségügy finanszírozását, és a csökkentett munkaidőben való foglalkoztatás megkönnyítése érdekében korszerűsítette a munkajogi szabályokat.

Görögországot az EU szintjén nyújtott támogatások is segítik. Az Európai Központi Bank 750 millió EUR összegű, a görög államkötvényekre is kiterjedő pandémiás vészhelyzeti vásárlási programot hirdetett, ideiglenesen enyhítette az eurórendszer biztosítékeszközökre vonatkozó követelményeit, és a hitelezés bővítésének támogatása érdekében részlegesen lazította a bankszektorra alkalmazandó szabályozási előírásokat. Görögország emellett előnyét látja a Bizottság azon kezdeményezésének, amelynek célja az európai strukturális és beruházási alapoknak a világjárvánnyal szembeni védekezésre való lehető legjobb kihasználása („a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés”), a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatok mérséklése érdekében ideiglenes támogatást nyújtó tervezett európai eszköz (SURE) keretében nyújtandó támogatásoknak, valamint az Európai Beruházási Bank által a beruházásokat érő kedvezőtlen hatások enyhítése céljából biztosított támogatásoknak. A migráció kezelését szolgáló intézkedésekhez nyújtott

[5] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip116_en.pdf.

támogatások folyósítása a Görögország azonnali megsegítésére vonatkozó cselekvési terv keretei között, illetve az EU polgári védelmi mechanizmusán keresztül fog történni.

A reformlendület fenntartása és a koronavírus-járvány utáni fenntartható gazdaságélénkülés beindításának segítése érdekében a görög hatóságok több szakpolitikai területen kiegészítő kötelezettségvállalásokat tettek. Ezek a kezdeményezések kiegészítik a hatóságok jelenlegi, a még meglévő strukturális hiányosságok kiküszöbölésére irányuló erőfeszítéseit, és végső soron jobban működő közigazgatást és kedvezőbb vállalkozási környezetet fognak eredményezni. A kiegészítő kötelezettségvállalások a következő területekre irányulnak: i. az üzleti tevékenység szabályozási keretének javítása; ii. az egyéni munkajog keretének javítása és korszerűsítése; iii. az igazságszolgáltatási rendszer működésének javítása; iv. a köztisztviselők és a közalkalmazottak kiválasztása területén működő legfelsőbb tanács hatáskörének megerősítése és az ideiglenes alkalmazottak felvétele felett gyakorolt ellenőrzés szigorítása; v. a nemzeti közlekedési főterv elfogadása és végrehajtása, a fenntartható városi mobilitási tervek jóváhagyására alkalmazandó jogi keret felülvizsgálata, valamint a fő városközpontok fenntartható városi mobilitási tervének kidolgozására irányuló munka folytatása; vi. holisztikus stratégia kidolgozása a köztulajdonú görögországi ingatlanállomány védelme, kezelése és beruházásorientált hasznosítása érdekében; vii. a tervezett nagyszabású infrastruktúra-fejlesztési projektek stratégiai listájának teljes körűvé tétele; viii. egy továbbfejlesztett, a közszektorbeli infrastruktúra-fejlesztési projektekkel és a köz-magán társulásokkal kapcsolatos projekt-előkészítési és végrehajtási tevékenységet segítő támogatási és végrehajtási mechanizmus (projekt-előkészítő eszköz) kialakítása és teljes körű működésbe állítása; ix. új közbeszerzési stratégia elfogadása a 2021-től 2025-ig tartó időszakra; x. új projektek beindítása és a meglévők hatókörének kiterjesztése az elektronikus egészségügy területén; xi. nemzeti stratégiai szakpolitikai keret kialakítása az egészségügy számára; xii. az egészségügyi ellátás tervezésének javítása az egészségügyi és a tartós ápolási-gondozási igények, valamint a rendelkezésre álló erőforrások egymáshoz rendelésével; xiii. az oktatási rendszer továbbfejlesztése a felsőoktatás és a szakképzés reformján, valamint egy értékelési rendszer felállításán keresztül; xiv. digitális projektek megvalósítása az elektronikus kormányzás előbbrevitele érdekében; valamint xv. projektek megvalósítása a térinformációk digitalizálása területén.

A jelentés megállapítja, hogy Görögország – a koronavírus-járvány miatti kivételes körülmények figyelembevételével – megtette az esedékes egyedi reformvállalásainak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. A világjárvány példátlan zavarokat okozott a gazdaságban, és sürgős szakpolitikai intézkedéseket tett szükségessé, amelyeket a nemzeti hatóságok EU-szinű kezdeményezések támogatásával hoztak meg. A koronavírus-járvány megfékezéséhez szükséges intézkedések, miközben az erőforrásokat az azonnali prioritások felé irányították, azzal a mellékhatással jártak, hogy súlyosan csökkentették a reformok megvalósítására igénybe vehető kapacitásokat, különösen azokon a területeken, amelyek nagy munkaráfordítást igényelnek, de azokon is, amelyek tárcaközi munkacsoportok működésétől vagy jogalkotási, illetve bírósági eljárásoktól függnek. Üdvözlendő a görög hatóságok szoros együttműködése az intézményekkel, és teljes mértékben érthető, hogy ebben a helyzetben a koronavírus-járvány egészségügyi és gazdasági hatásainak azonnali kezelésére összpontosító szakpolitikai intézkedések élvezzenek elsőbbséget. Üdvözlendő az is, hogy a görög hatóságok továbbra is törekednek a folyamatban lévő reformok lehetőség szerinti továbbvitelére és a kiegészítő szakpolitikai kötelezettségvállalások teljesítésére. A jövőre nézve a bizalom megerősítése és a gazdaság fenntartható helyreállítása szempontjából fontos lesz, hogy a görög hatóságok a korábbi csúszásokkal érintett területeken – köztük a pénzügyi ágazatban – megfelelő erőforrásokat mozgósítva fokozzák erőfeszítéseiket. A görög hatóságok ezzel

párhuzamosan a 2020 közepéig teljesítendő kötelezettségvállalások kapcsán is folyamatosan érnek el eredményeket, ezek értékelése azonban – a korábbi kötelezettségvállalások nyomán szükséges további intézkedések értékelésével együtt – csak az év második felében lesz esedékes.

MAKROGAZDASÁGI FEJLEMÉNYEK

A járvány megfékezésére irányuló intézkedések különböző csatornákon keresztül fejtenek ki gazdasági hatásokat Görögországra. Más tagállamokhoz hasonlóan a nem alapvető fontosságú vállalkozások bezárása, valamint a munkavállalók otthon maradását kötelezővé tevő korlátozó intézkedések miatt a munkaerő-kínálat területén tapasztalható helyzet kihat az áruk és a szolgáltatások kínálatára. Ugyanakkor a hatóságok sürgősségi intézkedéseivel csak részben ellensúlyozott jövedelemkiesések és a beszűkült fogyasztási lehetőségek miatt a kereslet is kedvezőtlenül alakul. Ráadásul a fokozott bizonytalanság, valamint az alacsonyabb likviditás és a hitelezés visszaesése várhatóan a beruházásokat sem hagyja érintetlenül.

A görög gazdaság nagyon fontos ágazatának számító idegenforgalom és tengeri árufuvarozás területén különösen nagy nehézségekre kell felkészülni. A turizmus elkerülhetetlenül kárát látja a Görögországon belüli utazásokra és a Görögországba való beutazásra vonatkozó korlátozásoknak, és a nyári idényre szóló tavaszi foglalások kiesése miatt ebben az ágazatban hosszabb időn keresztül jelentkeznek majd a világjárvány hatásai, mint a gazdaság más területein. A sokrésztvevős konferenciákra épülő szakmai turizmus máskor virágzó ágazata szintén jelentős nehézségekre számíthat. Egy másik fontos exportágazat, a tengeri árufuvarozás helyzete a világkereskedelem 2020-ra várt visszaesése miatt romlik.

A munkanélküliség várhatóan nő 2020-ban, és a gazdasági válság a szegénységi ráták közelmúltbeli javulását is megfordíthatja. Bár a járvány megfékezésére irányuló intézkedések idejére bevezetett, a csökkentett munkaidőben való foglalkoztatást és a fizetetlen szabadságot támogató intézkedések segíteni fogják a sokkhatás mérséklését, a Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése szerint a munkanélküliségi ráta a 2019-es 17,3% helyett várhatóan 20% körül lesz, azaz kárba vesznek az elmúlt három év eredményei. Az önfoglalkoztatók és a mikrovállalkozások viszonylag nagy görögországi részaránya, illetve a nagyszámú idénymunkás miatt a háztartásoknak huzamosan alacsony jövedelemre kell berendezkedniük, ami a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek részarányának érzékelhető növekedését eredményezheti 2020-ra és az azt követő évekre. E mutató 2019-ben mért 31%-os értéke már eleve jóval meghaladta az euróövezet 21%-os átlagát, de legalább csökkenő tendenciát mutatott.

A szélsőségesen alacsony olajárak és a bérleszorító hatások hangsúlyosan megjelennek az inflációban. Bérleszorító hatásokra várhatóan a jövedelemkiesések miatt kell számítani, elsősorban a szolgáltatási ágazatban. Ugyanakkor ennek a reáljövedelmekre gyakorolt hatását részlegesen ellensúlyozni fogja az olajárak visszaesése.

Összességében a Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése alapján az várható, hogy a reál-GDP 2020-ban mintegy 10%-kal lesz kisebb az előző évinél, ugyanakkor 2021-ben meglehetősen erőteljes élénkülésről fog tanúskodni. Ezt az előrejelzést azonban nagy fokú bizonytalanság övezi. Az előrejelzés azt feltételezi, hogy a hatóságok a járvány megfékezésére irányuló intézkedéseket május közepétől fokozatosan megszüntetik, ami az év második negyedévére nézve a legtöbb ágazatban, a harmadik negyedévben pedig már az

idegenforgalomhoz kapcsolódó ágazatokban is határt szab a gazdasági tevékenység visszaesésének. Hosszabb, az év második felébe is átnyúló utazási korlátozások a turizmus területén jelentkező hatások miatt lefelé mutató kockázatot képezhetnek. A szakpolitikai intézkedések segítenek elkerülni a túlságosan mély recessziót, és 2021-re előkészítik a terepet a GDP markáns növekedéséhez. Ezt az előrejelzést azonban a járvány megfékezésére irányuló intézkedések időtartama, a járvány terjedése, valamint a potenciális kibocsátást, a háztartások megtakarításait és a banki eszközminőséget érő sokkhatás következményei tekintetében nagy fokú biztonytalanság övezi.

KÖLTSÉGVETÉSI FEJLEMÉNYEK ÉS KILÁTÁSOK

Görögországot a válság viszonylag kedvező költségvetési pozícióban érte: az ország komoly készpénztartalékokkal rendelkezett, az elsődleges egyenleg határozott többletet mutatott, és alacsony szinten állt a magas államadósság középtávú refinanszírozási igénye. A programok során és után végrehajtott rendkívül erőteljes költségvetési kiigazításoknak köszönhetően Görögország felkészültebben láthatott hozzá a koronavírus-járvány elleni védekezéshez, mint amilyen állapotban egy évtizeddel korábban, a globális pénzügyi válság kitörésekor volt. A költségvetés a költségvetési célok teljesítése – vagy éppen túlteljesítése – mellett már évek óta nagy strukturális többletet mutatott. Görögország emellett csaknem 34 milliárd EUR készpénztartalékkal rendelkezik, amely a bevételek visszaesését és a válságkezelés kivételesen súlyos kiadási igényeit figyelembe véve fontos eszköz a kormányzat kezében.

Görögország elsődleges többlete 2019-ben elérte a 3,5%-os célértéket, és ezzel immár az egymás utáni ötödik évben teljesült a célérték. A GDP-arányos államháztartási egyenleg 1,5%-ot ért el, jóval felülmúlva a –0,8%-os euróövezeti átlagot.

Az eurócsoport keretei között meghatározott koordinált fellépéssel összhangban a hatóságok széles hatókörű gazdaságvédelmi költségvetési intézkedéseket fogadtak el. A költségvetési intézkedéscsomag magában foglalja a válsággal sújtott munkavállalók, önfoglalkoztatók és egyszemélyes gazdasági társaságok számára kialakított speciális munkanélküliségi rendszert, a válság miatt jelentős forgalomcsökkenéssel szembesülő vállalkozásoknak juttatandó visszafizetendő előlegeket, a felfüggesztett munkaszerződéssel rendelkező munkavállalók társadalombiztosítási járulékainak átvállalását, a kis- és középvállalkozások által igénybe vehető kamattámogatást, valamint az egészségügyi kiadások növelését. A költségvetési intézkedések körében emellett felfüggesztették a társadalombiztosítási tartozások rendezését, kedvezményeket határoztak meg azok számára, akik határidőre eleget tesznek adófizetési és társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségeiknek, ideiglenes gazdasági támogatást vezettek be egyes szabadfoglalkozásúak számára és a primer szektorban, mindemellett pedig további kisebb horderejű intézkedéseket is hoztak.

A március óta tartó koronavírus-világjárvány mellett Görögországnak a megújult migrációs nyomással is küzdenie kell. Görögországba 2019-ben 46%-kal több migráns érkezett az előző évinél, és a beáramlás 2020 első negyedévében még tovább erősödött. Görögország megsegítésére és a migrációs válság kezelésében tett erőfeszítéseinek elismeréseképpen az EU 700 millió EUR összegű szükséghelyzeti támogatás nyújtását vállalta. A nem EU-forrásokon keresztül finanszírozott, ennélfogva a megerősített felügyelet keretében nyomon követett elsődleges egyenlegben nem szereplő migrációs kiadások 2019-ben a GDP 0,1%-át tették ki, és ez az arány 2020-ra várhatóan 0,2%-ra nő. A hatóságok lépéseket tettek a különböző közigazgatási szerveknél jelentkező ilyen típusú kiadások

összesítésére, és azt az információt adták, hogy a figyelembe vett költségek a migrációs válság kezelésében részt vevő rendőrök bérét is magukban foglalták.

Az európai intézmények aktualizált előrejelzése[6] szerint az elsődleges egyenleg 2020-ban negatívba fordul, majd 2021-ben ismét pozitív lesz, az előrejelzést azonban rendkívüli mértékű bizonytalanságok övezik. E sorok írásakor csak nagyon előzetes adatok állnak rendelkezésre annak megítéléséhez, hogy mekkora és mennyire súlyos károk érik a gazdaságot és a költségvetést. Bizonytalan a válságkezelés céljából hozott intézkedések végső összköltsége és az intézkedések megszüntetésének költségvonzata, mint ahogy az automatikus stabilizátoroknak az államháztartásra gyakorolt teljes hatása is. Az intézkedések megszüntetésének és a gazdaságélénkülés beindulásának hatására az elsődleges egyenleg 2021-ben várhatóan ismét többletet fog mutatni. A rendkívüli mértékű bizonytalanságok miatt ezt az értékelést a Bizottság ősszel aktualizálni fogja.

Görögországra a Stabilitási és Növekedési Paktum összefüggésében ugyanazok a rugalmassági szabályok vonatkoznak, mint más tagállamokra. Miután a koronavírus-járvány következményei egyértelműbbé váltak, az eurócsoport 2020. március 16-án kimondta, hogy minden tagállam teljes mértékben kihasználhatja a Stabilitási és Növekedési Paktumban biztosított rugalmasságot. A Bizottság a 2020. március 20-án elfogadott közleményében[7] megosztotta a Tanáccsal azt az álláspontját, hogy a koronavírus-járvány miatti súlyos gazdasági visszaesés indokolttá teszi a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazását. Az EU pénzügyminiszterei március 23-án támogatták ezt az álláspontot. Az általános mentesítési rendelkezés ideiglenes eltérést tesz lehetővé a költségvetési követelményektől – köztük a Görögország által teljesítendő, a megerősített felügyelet keretében nyomon követett költségvetési céloktól –, de feltétel, hogy ennek nem szabad veszélyeztetnie a középtávú költségvetési fenntarthatóságot. Nem jelenti sem a Stabilitási és Növekedési Paktum eljárásainak, sem pedig Görögország kötelezettségvállalásainak felfüggesztését, ugyanakkor lehetővé teszi a Bizottság és a Tanács számára a világjárvány gazdasági következményeinek kezeléséhez szükséges szakpolitikai koordinációs intézkedések meghozatalát.

Az államháztartásnak egyes folyamatban lévő bírósági ügyek és közszolgáltatási kötelezettségek miatt is kell szembenéznie kockázatokkal. Az előző jelentés már utalt rá, hogy az Államtanács várhatóan a közeljövőben mérföldkőnek számító ítéletet hoz a nyugdíjasok visszamenőleges követeléseiről. További költségvetési kockázatot jelentenek azok a megerősített felügyelet keretében elfogadott ötödik jelentésben már említett, az Állami Ingatlantársasággal szembeni ügyek, amelyekben egy fellebbviteli bíróság nemrégiben elfogadott választottbírósági határozatok érvényességét vizsgálja. Egy harmadik tényező, amely szintén költségvetési kockázatot képez, a Görög Posta szerkezetátalakításának költsége, ezen belül pedig – egyebek mellett – a 2013–2020-as időszakra szóló közszolgáltatási kötelezettséggel összefüggő esetleges további kifizetés.

KÖZBERUHÁZÁSOK

Továbbra is prioritás a közberuházásokban rejlő lehetőségek teljes kihasználása, és ez egyben a koronavírus-járvány utáni gyors helyreállítás egyik alapfeltétele is. Az államháztartás által finanszírozott beruházások a megelőző évekhez hasonlóan 2019-ben is

[6] A Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts_hu

[7] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0123

elmaradtak az eredetileg tervezettől, a hiányzó ráfordítás a GDP 1,2%-ának megfelelő összegű volt. Mivel az alulköltekezéshez 2019-ben az EU-források kisebb mértékű lehívása is társult, ennek az elsődleges egyenlegre összességében lényegében nem volt hatása. A beruházási kiadásoknak a tervezettől való folyamatos elmaradása ugyanakkor az ország hatalmas beruházási igényeit figyelembe véve aggályokat vet fel, és létfontosságú lenne az EU-források lehető legjobb kihasználása, ezáltal pedig a növekedés újraindításához szükséges ösztönzés biztosítása.

A görög hatóságok több fontos lépésről döntöttek a mögöttes problémák kezelése érdekében. Ütemtervet készítettek a 2019-ben elfogadott nemzeti fejlesztési program gyors végrehajtásához, és megállapodásra jutottak egy projekt-előkészítő eszköz létrehozásáról, valamint a szükséges új projektek listájának összeállításáról. Ezek az intézkedések várhatóan felgyorsítják a projektek előkészítését és megvalósítását. A stratégiai projektlista várhatóan 2021 januárjára készül el végleges formájában, a projekt-előkészítő eszköz pedig 2021 márciusában kezdi meg működését. Emellett arra bátorítjuk a hatóságokat, hogy a korábbi reformok elemzéséből kiindulva javítsák a régészeti és a kisajátítási eljárások kiszámíthatóságát és koordinációját.

A közberuházási költségvetéssel összefüggő nyomon követés és előrejelzés javítására vonatkozóan 2019-ben elfogadott cselekvési terv végrehajtása a tervek szerint halad. A közberuházási költségvetés kidolgozása és végrehajtása elkülönül a beruházásokat nem tartalmazó („rendes”) állami költségvetésétől, ami az átláthatóság és az információáramlás tekintetében szigorú előírások betartását teszi szükségessé. Görögország az ezen a területen tapasztalt hiányosságok kiküszöbölése érdekében 2019 novemberében részletes cselekvési tervet fogadott el, amely 2021-ig tartó végrehajtással számol. A cselekvési terv végrehajtása összességében a tervek szerint halad, és a hatóságok várakozásai szerint a koronavírus-járvány legfeljebb csak kisebb mértékű csúszásokat fog eredményezni.

A hatóságok tovább egyeztettek az európai intézményekkel az értékpapírpiaci programból és a nettó pénzügyi eszközökről szóló megállapodásból származó jövedelemnek megfelelő összegeknek a bruttó finanszírozási igények csökkentésére vagy más elfogadott beruházásokra történő lehetséges felhasználásáról. A görög hatóságok jelezték, hogy az értékpapírpiaci programból és a nettó pénzügyi eszközökről szóló megállapodásból származó jövedelemnek megfelelő összegek következő részletét a bruttó finanszírozási igények csökkentésére kívánják felhasználni. Az eurócsoport 2019. decemberi megbízása alapján az európai intézmények és a hatóságok technikai szinten elvégezték az eurócsoport 2018. júniusi nyilatkozatában foglaltak gyakorlati megvalósításához szükséges munkát. A munkafolyamat a közberuházások tervezésének és kivitelezésének a fentiekben is említett javítása terén elért eredmények függvényében 2020 őszén folytatódik.

ADÓZÁS ÉS AZ ÁLLAMI BEVÉTELEK KEZELÉSE

A koronavírus-világjárvány miatti gyorsan változó helyzetben a hatóságok nem tudták időben befejezni az ingatlanok folyamatban lévő adózási szempontú országos újraértékelését (2020 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás), ezért annak eredményeit nem tudják figyelembe venni az idei adómegállapítás keretében. Ezzel 2021-re marad az ingatlanadó szélesebb körű reformja, és a 2020-as bevételek tekintetében kisebb mértékű, körülbelül 150 millió EUR összegű hiánynövelő költségvetési hatás jelentkezik. A hatóságok vállalták, hogy a folyamatot ősszel végigviszik, és az ingatlanadó-értékeket 2021 januárjáig hozzáigazítják a piaci árakhoz.

Az állami bevételekkel foglalkozó független hatóság a görög hatóságok által a koronavírus-világjárvány gazdasági hatásai elleni küzdelem jegyében eddig elfogadott intézkedések középpontjában állt. A független hatóság végezte az adóhalasztásokkal és az adótartozások részletekben való törlesztésével kapcsolatos adminisztrációt, platformot tartott fenn a visszatérítendő előlegek kifizetése céljára, és a járvány megfékezésére irányuló intézkedések bevezetését követően elektronikus lakcímigazolásokat bocsátott ki a szigetek lakosai számára utazásaik megkönnyítéséhez.

A független hatóság jó úton halad a 2020 első negyedévére vonatkozó fő teljesítménymutatói többségének teljesítése felé, alkalmazotti létszáma pedig az elmúlt időszakban szerény ütemben nőtt, még ha továbbra is jóval elmarad a kitűzött céltól (2019 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás). A tartozások beszedése 2020 első negyedévében az előző év azonos időszakához hasonló ütemben folyt, az új ellenőrzési ügyek aránya pedig nőtt. Az alkalmazottak létszáma az első negyedévben tovább nőtt, jelenleg 11 916 főnél tart, szemben a 2019 végére kitűzött 12 500 fős céllal.

A humán erőforrás, az informatikai háttér és az irodai elhelyezés vonatkozásában 2019-ben elfogadott kiegészítő intézkedések végrehajtása mérsékelt ütemben ugyan, de tovább folytatódott. A humánerőforrás-reformot szabályozó elsődleges jogszabályok elfogadása még várat magára, a teljes körű végrehajtás időhorizontjára pedig ki fog hatni a koronavírus-világjárvány, bár az ütemtervet még nem aktualizálták. Az informatikai infrastruktúrát és a független hatóság hatáskörébe tartozó területek tisztázását illetően nem sikerült konkrét előrehaladást elérni. Ezek az erőfeszítések várhatóan a közeljövőben nagyobb prioritást kapnak és felgyorsulnak, figyelemmel arra is, hogy a különböző adatbázisok közötti műszaki átjárhatóság növeli az adókijátszás elleni küzdelem hatásosságát, és megkönnyíti az adók időben történő beszedését. A független hatóság egy helyre költöztetését illetően annyi történt, hogy a korábban kijelölt épületet egy másik közszervezet vette birtokba. A hatóságok jelenleg azt tervezik, hogy Athén külső kerületeinek egyikében, a pénzügyminisztérium közelében két új épületet építenek a független hatóság elhelyezésére, amelyek várhatóan 2024-ben készülnek el.

A hatóságok lépéseket tesznek a csempészet elleni küzdelmet koordináló operatív koordinációs központ operatív kapacitásának megerősítése érdekében, és előrehaladást értek el több, az adók beszedését és az adózási fegyelmet javítani hivatott projekt kapcsán is. A központ hatáskörének és irányításának megerősítését célzó rendelkezések tervezetét várhatóan 2020. május végén fogadják el. A hatóságok emellett tervezik, hogy egyebek mellett a hírszerzési módszereknek a csempészet elleni műveletekben való szélesebb körű felhasználása érdekében módosítják a vámjogszabályokat. Az elektronikus számlázási rendszer várhatóan a terveknek megfelelően, 2020 júliusában megkezdi működését, a – részben az Európai Bizottságon keresztül nyújtott technikai támogatás segítségével jelenleg még kialakítás alatt álló – „minta-beszedőhivatal” pedig hamarosan elkészül, bár még hátravan a szükséges személyzet kijelölése és áthelyezése.

A társadalombiztosítási járulékkövetelések behajtásával foglalkozó közös központ 2020 első negyedévében ismét teljesítette a behajtott követelések vonatkozásában kitűzött céljait. Időközben elfogadták a behajthatatlan követelések besorolási rendszerét szabályozó, egy ideje már a jogalkotó előtt fekvő jogszabályt; az új rendszer összhangban van a behajthatatlan adókövetelések besorolási rendszerével.

ÁLLAMHÁZTARTÁSI GAZDÁLKODÁS

A koronavírus-járvány kedvezőtlenül érintette a hátralékok felszámolására vonatkozó terv végrehajtását, ugyanakkor sikerült eredményeket elérni a mögöttes folyamatok javításában, és a hatóságok továbbra is azon vannak, hogy tartsák a 2019. októberi tervben meghatározott ütemtervet. A hátralékállomány 2020 januárjában 1,3 milliárd EUR volt, amely 69 millióval haladja meg a 2019. decemberi értéket, 340 millióval pedig a felszámolási tervben kitűzött célt. A január utáni időszakot illetően a hatóságok nem tudtak teljes körű összesített adatokkal szolgálni, de arról számoltak be, hogy egyes alágazatokban a hátralékállomány a kapcsolódó munkaintenzív folyamatok zavarai miatt ideiglenesen megnőhet. Mindazonáltal a hatóságok meghatároztak két olyan intézkedést, amelyeknek köszönhetően a rendes működés visszaállításakor felszámolható lesz a teljes hátralékállomány 15%-a. A cél az, hogy az egészségügyi szolgáltatók tekintetében felgyorsuljon a hátralékok felszámolása, egyes adó-visszatérítések esetében pedig lehetővé váljék az azonnali elszámolás. Az új hátralékok felhalmozódásának elkerülése érdekében a hatóságok új informatikai rendszert kívánnak üzembe helyezni az egységes társadalombiztosítási alapnál (EFKA), amelynek köszönhetően a várakozások szerint jelentősen fel fog gyorsulni a nyugdíjkövetelésekkel kapcsolatos hátralékállomány felszámolása. A hatóságok emellett javulásról számoltak be a központosított egészségügyi közbeszerzés kapcsán, végrehajtották a Görög Számvevőszék ajánlásainak többségét, és dolgoznak a belső kontrollrendszerek megerősítésén.

A már működő egységes kincstári számlarendszer hasznos áttekintést ad az állam készpénzhelyzetéről, a készpénzigények előrejelzésével kapcsolatos projekt pedig halad a megvalósítás felé (2019 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás). Az Államadósság-kezelő Ügynökség, a pénzügyminisztérium és a Görög Nemzeti Bank most már képes csaknem valós időben figyelemmel kísérni az államháztartáson belüli készpénzegyenlegek és készpénzáramlások legnagyobb részét. A készpénzigények előrejelzése területén az állam készpénztartalékának nagy részére kiterjedően tervezett kísérleti projekt végrehajtása a 2020. márciusi stratégiatervezet szerint fog történni. A kísérleti projektet fokozatosan finomhangolják, majd 2021 januárjában kiterjesztik az 50 millió EUR feletti összegű költségvetési kiadást kezelő szervezetekre, ami kielégítő küszöbértéknek tekinthető, ha figyelembe vesszük, hogy a kísérleti projektben részt vevő szervezetek már eleve az állam teljes készpénztartalékának 70%-át kezelik.

Az egységes számlatükörrel kapcsolatos reform végrehajtása lényegében a tervek szerint halad (2021 közepéig, illetve 2022 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás), de a számlatükörnek a közberuházási költségvetésben való alkalmazása továbbra is kihívásokkal terhes. A koronavírus-világjárvány késleltette a reformot támogató új informatikai rendszer beszerzését, de ennek nincs kihatása a projekt teljes tervezett időtartamára. Az egységes számlatükör kapcsán a hatóságok jelenleg egy olyan funkcionális besorolási rendszer kialakításán dolgoznak, amely koherenciát biztosítana a teljesítményalapú költségvetés-tervezési kerettel. Előrelépések történnek emellett az egységes számlatükör besorolási rendszerének a közberuházási költségvetés végrehajtásában való alkalmazása terén is, miközben a költségvetés kidolgozása egyelőre még egy kevésbé részletes besorolási rendszert követ. A hatóságok az Európai Bizottság által biztosítandó technikai támogatás segítségével megvizsgálják a folyamatok további javításának lehetőségeit.

A hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy 2020 végéig olyan új közbeszerzési stratégiát fogadnak el a 2021–2025-ös időszakra, amely segít fenntarthatóbbá és hatékonyabbá tenni a közforrások felhasználását (kiegészítő kötelezettségvállalás). Egy

jól működő közbeszerzési rendszer kulcsszerepet játszhat a koronavírus-járvány utáni helyreállításhoz szükséges beruházási folyamatban. A beszerzési eljárások hiányosságainak kiküszöbölése elősegítheti a közforrások felhasználásának racionalizálását, ösztönözheti a növekedést, és versenyalapú vállalkozási környezetet garantálhat. A hatóságok vállalták, hogy az irányadó uniós jogszabályokkal összhangban felülvizsgálják a jogi keretet és a végrehajtást.

ÁLLAMADÓSSÁG-FINANSZÍROZÁS

A következő években Görögország adósságszolgálata alacsony szintű lesz. A világjárvány kitörése óta Görögország sikeresen bocsátott ki mind kincstárjegyeket, mind pedig hosszú lejáratú kötvényeket, ami azt mutatja, hogy az országnak folyamatosan van hozzáférése a finanszírozási piachoz. Görögország adósságszolgálati kiadásai 2020-ban és 2021-ben alacsonyak lesznek, és túlnyomórészt a rövid lejáratú kötvények refinanszírozásának költségeire korlátozódnak. Hosszú csökkenést követően a német állampapírokhoz viszonyított hozamfelárak a válság előrehaladtával erős ingadozások mellett nőni kezdtek, és március közepén a 10 éves lejáratú papírok esetében 400 bázispont körüli értéken tetőztek. Azt követően, hogy az Európai Központi Bank bejelentette pandémiás vészhelyzeti eszközvásárlási programját és annak a görög állampapírokra való alkalmazását, az ingadozások mérséklődtek, és a hozamfelár mintegy 200 bázisponttal visszaesett. A hozamfelárak azonban ezt követően lassan tovább emelkedtek, és április végére a februári mélypontnál 130 bázisponttal magasabb értékekig jutottak.

A jelentős készpénztartalékok tompítják a likviditási sokkokat, de a válság további elmélyülése a finanszírozási szükségletek váratlan növekedését eredményezheti. Az államháztartás készpénztartalékai 2020. március végére körülbelül 34 milliárd EUR-ra nőttek, amelyből mintegy 26 milliárd van az állam, a többi pedig az államháztartási szervek birtokában. A mérsékelt adósságfinanszírozási igények mellett a meglévő készpénztartalékok elegendőek a következő hónapok likviditási sokkjainak csillapításához. Görögország jelezte, hogy továbbra is jelen kíván maradni a kötvénypiacokon, és további készpénzhez kíván jutni a lefelé mutató pénzügyi kockázatok kezeléséhez. A legnagyobb kockázat a jóval május után is fennmaradó gazdasági stagnálás lehetőségében rejlik, amely a nyár első hónapjaiban tovább terhelheti a készpénzpuffert.

SZOCIÁLIS JÓLÉT

Görögország határozottan reagált az egészségügyi szükséghelyzetre, és az első esetek megjelenése után gyorsan intézkedett a közösségi kontaktusok szigorú korlátozásáról. Azzal, hogy idejekorán bezáratta a nem létfontosságú üzleteket és megtiltotta az emberek nem alapvető fontosságú mozgását, Görögország első számú prioritássá emelte a népegészségügyet és a betegek biztonságát. Azok az intézkedések, amelyek a – nemcsak egészségügyi szempontból, de megélhetési lehetőségeiket és életkörülményeiket tekintve is nagyobb kockázatnak kitett – veszélyeztetett csoportokban a járvány terjedésének megfékezését szolgálják, gondos nyomon követést igényelnek a hatóságok részéről.

A már végrehajtott strukturális reformok és a 200 millió EUR összegű kiegészítő finanszírozás egyaránt segíti, hogy az egészségügyi rendszer megbirkózzon a koronavírus miatt kialakult helyzettel, de rövid távon további finanszírozási forrásokra is szükség lehet. Az egészségügyi rendszer hatékonyá, hozzáférhetővé, eredményessé és ellenállóképessé tételét célzó korábbi intézkedések, például az egyetemes egészségügyi ellátás bevezetése, az egészségügyi alapellátó egységek átfogó hálózatának létrehozása és a

beszerzések központosítása kulcsfontosságúnak bizonyulnak a világjárvány elleni védekezésben azzal, hogy akadálytalan hozzáférést tesznek lehetővé az egészségügyi szolgáltatásokhoz, és biztosítják az erőforrások készleteinek, illetve beszerzési forrásainak rendelkezésre állását.

A clawback követelések érvényesítése (folyamatos kötelezettségvállalás) területén csúszások jelentkeztek, és nem kizárólag a jelenlegi szükséghelyzet miatt. A hatóságok az eredetileg vállalt célok teljesítésére törekednek, de ebben részben a járvány megfékezésére irányuló intézkedések, részben a jelenlegi népegészségügyi szükséghelyzetet megelőzően felgyűlt problémák miatt bizonyos fokú csúszások tapasztalhatók. A hatóságok további intézkedések bevezetését tervezik annak érdekében, hogy korlátozzák a követelésekkel érintett összegek növekedését, de a folyamat visszafordításához valószínűleg még további intézkedésekre is szükség lesz. A beteg által fizetendő önrész alóli, a beteg lehetőségein alapuló mentesség bevezetése megerősítené a betegek védelmét, de ez egyelőre nincs napirenden.

Az egészségügyi alapellátó rendszer kiépítését (2020 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás) a koronavírus-világjárvány kitörése miatt fel kellett függeszteni. A hatóságok új, a betegek védelmét szolgáló eszközök, például a távorvoslás bevezetésén dolgoznak, és a magánszektorral kötött megállapodások segítségével bővítették a rendelkezésre álló ágykapacitást. Emellett fokozták erőfeszítéseiket az egészségügyi szakszemélyzet, különösen pedig az orvosok felvétele terén. A reform végrehajtása a jelenlegi szükséghelyzet után folytatódni fog, a már létrehozott egészségügyi alapellátó egységek pedig bekapcsolódtak a világjárvány elleni védekezésbe.

A központosított beszerzés (2020 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás) folytatódik, és jelenleg az egészségügyi rendszer sürgős szükségleteire összpontosít. A regionális beszerzések központi irányítása máris javítja a hatékonyságot, amit tovább segíthet az árfigyelő központ újbóli aktiválása. Miközben az egészségügyi beszerzéseket bonyolító új központi szerv magánjogi szervezetté alakításáról rendelkező jogszabálytervezet kidolgozása még folyamatban van, a jelenlegi szükséghelyzet már a gyakorlatban is teszteli az új rendszer egyes elemeit.

A hatóságok aktualizálták az egységes társadalombiztosítási alap létrehozásának befejezésére vonatkozó cselekvési tervüket (2020 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás). A terv célja, hogy 2020 végéig átfogó digitális átalakulás menjen végbe, és ezáltal új operatív és intézményi felállás jöjjön létre. A 2020. június végéig végrehajtandó fontosabb szervezeti intézkedések között a kiegészítő nyugdíjalapnak (ETEAEP) az egységes társadalombiztosítási alapba való beolvasztása, valamint az utóbbin belül létrehozandó, a közszektor nyugdíjügyeivel foglalkozó szervezeti egység kialakítása és működésbe állítása szerepel. További szervezeti reform a mezőgazdasági termelők és az önfoglalkoztatók számára létrehozandó helyi kirendeltségek felállítása, amely csúszik a koronavírus-járvány miatt, de a tervek szerint a rendes működés visszaállása után négy hónapon belül befejezhető lesz.

Megállapodás született a rokkantsági ellátások rendszerének működési elveiről (2019 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás). Az EU-n belüli bevált módszerekről folytatott vita után olyan új szemléletű reformról fog döntés születni, amely a funkcionális munkaképtelenség minősített szakértők által végzett fiziológiai vizsgálatok alapján történő értékelésén alapul. Ezeket a fajta vizsgálatokat más tagállamok széles körben alkalmazzák egyrészt a járadékjogosultság megállapítására, másrészt pedig a munkaképtelenség

csökkentésére és a rehabilitációra vonatkozó konkrét javaslatok megfogalmazására. A kötelezettségvállalás új módon történő teljesítéséről elfogadott ütemterv végrehajtása egy 2021 januárjában kezdődő kísérleti projekttel indul.

A szociális szolidaritási jövedelmi rendszer három pillérének létrehozására vonatkozó kötelezettségvállalás részeként a hatóságok befejezték az aktív munkaerőpiaci intézkedések új alkalmazási módját tesztelő kísérleti projekt értékelését (2019 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás), és az új modell kiterjesztése érdekében megkezdték további kísérleti projektek tervezését. A kísérleti projektnek a Világbank általi, az Európai Bizottság által nyújtott technikai támogatásra támaszkodva végrehajtott értékelése több továbbfejlesztési lehetőséget is feltárt például a humán erőforrás, a bevezetés, az adminisztráció komplexitása és az adatgyűjtés területén. E tanulságok alapján a hatóságok most olyan újabb földrajzi területekre kívánják kiterjeszteni a kísérleti fázist, ahol mások a munkaerőpiac jellemzői, kiszélesítik a célcsoportot, és megerősítik az adatgyűjtést annak érdekében, hogy újabb tanulságokat tudjanak levonni a még szélesebb körű bevezetéshez.

A helyi tömegközlekedés számára nyújtott támogatások rendszerének felülvizsgálatával összefüggésben az értékelő tanulmány elkészítését (2019 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás) hátráltatta a koronavírus-járvány, de a reformjogszabályok elfogadása ettől függetlenül várhatóan 2020. szeptember végéig megtörténik.

FEJLEMÉNYEK A PÉNZÜGYI ÁGAZATBAN

A görög bankrendszer stabilitása és sokkokkal szembeni ellenálló képessége a program vége óta megnőtt, de a megörökölt kockázatok és a rendszer sérülékenységét eredményező jelentős mögöttes problémák továbbra is jelen vannak, a helyzetet pedig tovább tetézik a koronavírus-járvány valószínűsíthetően jelentős kedvezőtlen hatásai. A bankok likviditása 2019 folyamán a reziliencia folyamatos fenntartása mellett végig javult. Az eszközminőség a koronavírus-világjárvány hatásait nem számítva is jelentős kihívás maradt, a 2019-ben végrehajtott javító intézkedések ellenére is. A görög bankok tőkepozíciója megfelel a tőkekövetelményeknek, de továbbra is ki van téve a közeljövőben jelentkező megnövekedett tőkeigényeknek, és a bankok tőkeállományán belül nagy részarányt képviselő halasztott adójóváírások miatt nagymértékben függ az államtól. A bankok 2019 végére ismét nyereségessé váltak, de a nyereségesség alacsony mértékű és sérülékeny: nagyban függ a hitelezés bővülésétől, az eszközminőség visszatérő romlásától és bizonyos mértékig az állampapír-hozamfelárak volatilitásától.

A nemteljesítő hitelek csökkentésének üteme felgyorsult 2019-ben, de a nemteljesítő hitelek aránya még mindig nagyon magas. A nemteljesítő hitelek összértéke 2019 végén 68,5 milliárd EUR volt (a ügyfélhitelek 40,6%-a van ebben a helyzetben), ez 13,3 milliárddal alacsonyabb az egy évvel korábbinál, 38,7 milliárddal pedig a 2016. márciusi csúcsértéknél. A koronavírus-járványnak a nemteljesítő hitelek másodlagos piacára gyakorolt várható negatív hatásai miatt most még nagyobb szükség van arra, hogy az eszközminőség javulásának fenntartása érdekében a bankok a belső eljárásaikon keresztül sikeresen végrehajtsák az átstrukturálást. A válsághelyzet befolyásolja a bankok által a nemteljesítő hitelek csökkentése érdekében követett stratégiákat, amelyeket ezért újra kell gondolni. A Herkules-program végrehajtását átmenetileg elhalasztották, bár egy értékpapírosítási ügylet éppen most van véglegesítés alatt. Szintén felfüggesztették a nemteljesítő hitelek tervezett értékesítését, valamint – részben a bíróságokon bevezetett ítélkezési szünet miatt – a tartozások visszakövetelését célzó intézkedések végrehajtását.

A hatóságok – a kereskedelmi bankok és az állománykezelők szintjén tett kezdeményezéseket kiegészítve – lépéseket tesznek annak érdekében, hogy a válsággal sújtott vállalkozások folyamatosan hozzájussanak a szükséges finanszírozáshoz. A gazdaságon belüli foglalkoztatás és likviditás fenntartásának segítése érdekében a kormány garanciákat és közvetlen vissza nem térítendő támogatásokat nyújtott, amelyek a bankok és az állománykezelők által önkéntesen bevezetett ideiglenes törlesztési moratóriumok nyomán az eszközminőséget is támogatni fogják a bankszektorban. A bankok hitelezési képességét a felügyelet európai szinten bejelentett rugalmasabbá tétele is segíteni fogja. Távolabbra tekintve az eszközminőségre gyakorolt negatív hatások lehető legnagyobb mértékű korlátozása és a megörökölt nemteljesítő hitelek átstrukturálásának folytatása kulcsszerepet fog játszani abban, hogy a helyreállítás szakaszában életképes legyen a hitelezés.

A koronavírus-világjárvány másfelé terelte az erőforrásokat a közigazgatásban, ami korlátozta az előrehaladást, és csúszásokat okozott a pénzügyi rendszer reformjában. Mindazonáltal a hatóságok továbbra is elkötelezettek a fizetésképtelenségi keret harmonizálása és a nemteljesítő hitelek szanálását biztosítani hivatott meglévő eszközök javítása mellett. Ez üdvözlendő, mert a koronavírus-világjárvány terjedésével a fizetésképtelenségi keret hatékonysága egyre fontosabbá válik. Az alábbiakban felsorolt intézkedések nyomon követése és értékelése a pénzügypolitika területére vonatkozó folyamatos kötelezettségvállalás keretében történik.

- **A hatóságok előreléptek az új fizetésképtelenségi kódex kidolgozásában.** Az új kódex mind a vállalkozások, mind pedig a természetes személyek fizetésképtelenségét szabályozni fogja. Elfogadása június végére várható, hatálybalépésének tervezett időpontja pedig 2021. január 1. Miközben teljes körű értékelésre csak a végleges szöveg ismeretében lesz mód, a jelenlegi tervezet üdvözlendő módon, a nemzetközileg bevált megoldásokból kiindulva korszerűsíti és egységesíti a fizetésképtelenség jogi szabályozását. A kódex eredményes alkalmazásának egyik sarokköve a jól megalapozott ügyfeldolgozási és jogszabály-érvényesítési keret lesz, ideértve mind a jogi szabályozás, mind pedig a gyakorlati végrehajtási képesség szempontjait. A kódex tervezete javasol egy értékesítési-visszabérlési rendszert, amelynek keretében az arra jogosult hitelfelvevő elsődleges lakóhelyeként szolgáló lakóingatlant egy állami tulajdonú jogalany megveheti, majd visszavásárlási lehetőség mellett bérbe adhatja az adósnak, a kiszolgáltatott helyzetű hitelfelvevők pedig támogatást kaphatnak a visszabérelt ingatlan bérleti díjához. Miközben hasonló rendszer más országokban (például Írországban) is létezik, a javaslat azzal a veszéllyel jár, hogy a közszektor túlságosan mélyen beavatkozik az ingatlanpiacba, továbbá költségvetési jellegű kockázatok is jelentkezhetnek, ami nagy fokú óvatosságra int. A rendszer a jelenleg javasolt formájában emellett a betartathatóságot, a megcélzott alanyi/kedvezményezetti kört és a más jogintézményekkel való átfedések lehetőségét illetően is vet fel kérdéseket.

- **A hatóságok jogszabályba foglalták az elsődleges lakóhely védelmét biztosítani hivatott rendszer három hónapos meghosszabbítását, tehát a rendszer április helyett július végéig lesz hatályban.** A döntés a rendszer korlátozott vonzereje ellenére született, arra való tekintettel, hogy sok kérelmező a járvány kitörése miatt nem tudott időben jelentkezni. Sem a rendszer hatálya alá tartozó kölcsönök, sem a részvételre jogosultak köre nem változott. A hatóságok emellett bejelentették, hogy a peren kívüli eljárások rendszerének jelentkezési határidejét is meghosszabbítják július végéig.

- **A koronavírus által pénzügyileg sújtott társadalmi csoportok helyzetének könnyítése érdekében a hatóságok bejelentették, hogy ideiglenesen támogatást nyújtanak az elsődleges lakóhelyként szolgáló lakóingatlannal fedezett jelzálog-, fogyasztói és vállalkozási hitelek törlesztéséhez.** A mechanizmust, amely független a fentiekben a fizetésképtelenségi kódex kapcsán bemutatott értékesítési-visszabérlési rendszertől, az arra jogosult természetes személyek vehetik igénybe meghatározott időkorláthoz kötve, teljesítő hitelek, átstrukturált nemteljesítő kitettségek és más nemteljesítő kitettségek esetében. A rendszerben való részvételre kizárólag a világjárvánnyal sújtott adósok jelentkezhetnek 2020. július 1-jétől, egy hónapon át. A rendszerben való részvétel feltétele, hogy a bank és az adós előzetesen megállapodjon az érintett hitelek átstrukturálásáról. Az átstrukturálásra a bank tesz ajánlatot diszkrecionális alapon. A jogosult hitelek tág köre miatt nagyon fontos lesz, hogy a szabályozás olyan erős védintézkedéseket is tartalmazzon, amelyek biztosítják, hogy csak életképes hitelek kerülhessenek átstrukturálásra, és minél kisebbek legyenek a törlesztési fegyelemre gyakorolt negatív hatások.

- **A hatóságok cselekvési tervet dolgoztak ki és jogalkotási javaslatot nyújtottak be a háztartások fizetésképtelenségével kapcsolatos, a bíróságokon bevezetett ítélkezési szünet miatt tovább duzzadt elmaradások felszámolásának felgyorsítása érdekében.** A hatóságok vállalták, hogy a végrehajtáshoz szükséges rendelkezéseket 2020. május végéig elfogadják, és azt a tájékoztatást adták, hogy a jogszabályok elfogadása után 45 napon belül kialakítható lesz az az elektronikus platform, amelynek segítségével előbbre hozhatók a most még távoli tárgyalási időpontok.

- **A hatóságok megteszik a jelenlegi helyzetben lehetségesnek tartott lépéseket annak érdekében, hogy végrehajtsák a lehívott állami garanciákkal kapcsolatos, még mindig jelentős elmaradások felszámolását célzó négyéves cselekvési tervet.** A 2020 első negyedévére ütemezett igények vizsgálata és kifizetése a tervek szerint halad, míg egy kora májusban elfogadott másodlagos jogszabály javította az elektronikus ügyirattárra vonatkozó előírásokat. A személyi állomány és más erőforrások átcsoportosítása megkezdődött, de az igények feldolgozását lelassították a világjárvány miatti korlátozások. A hatóságok 2020 második felében a lehetőségek szabta keretek között fel kívánják gyorsítani a célokhoz képest az igények feldolgozását, és vizsgálják, miként lehetne a 2023-ig ütemezett többi kifizetést is előbbre hozni. Ha az igények feldolgozása már idén felgyorsulna, az segítőleg hatna a bankszektor likviditására.

- **Az elektronikus árverések a bíróságok és a közjegyzői hivatalok bezárása miatt leálltak, de az eljárások javítására irányuló előretekintő munka tovább folyik.** A hatóságok a polgári eljárásjogi kódex átdolgozása kapcsán benyújtották az eljárásokat hátráltató és akadályozó tényezők kiküszöbölését célzó módosítások vázlatát, és javaslatokat fogalmaztak meg az elektronikus árveréseket bonyolító platform felhasználóbarátabbá tételére. A szükséges módosító rendelkezéseket a polgári eljárásjogi kódex folyamatban lévő átdolgozásának előkészítésével megbízott szövegező bizottság fogja végleges formába önteni, amelynek munkája a jelenlegi tervek szerint az eredetileg tervezett 2020. március vége helyett 2020. szeptember végére zárul le, ekkorra készül el az előterjesztés és az azt kísérő indokolás.

A Görög Pénzügyi Stabilitási Alap kezdeményezéseket tett a koronavírus-világjárvány által a rendszerszempontból jelentős bankok pénzügyeire kifejtett hatások értékelésének

és nyomon követésének javítása érdekében. A világjárvány kitörése szükségessé tette, hogy az Alap a hatályos jogi kereten belül megerősítse a monitoring területén – és esetleg más területeken – betöltött szerepét.

MUNKAERŐPIAC

Elkezdtek érzékelhetővé válni a világjárvány jelentős munkaerőpiaci hatásai, és a hatóságok számos különböző intézkedéssel igyekeznek csökkenteni a megszűnő munkahelyek számát és a hosszabb távú gazdasági károkat. Ilyen intézkedés a munkaidőre vonatkozó szabályok rugalmasabbá tétele és az iskolabezárásokhoz igazodó különleges szülői szabadság bevezetése; az ideiglenes elbocsátási tilalom és az ahhoz társuló, a kormány által elrendelt üzemleállásokkal érintett munkavállalók számára fizetett bérkiegészítés (ez jelenleg a magánszektorban mintegy 1,7 millió munkavállalóra és 500 000 önfoglalkoztatóra terjed ki); valamint a munkanélküli ellátás május végéig való meghosszabbítása. A hatóságok emellett egy új csökkentett munkaidős foglalkoztatási rendszer szélesebb körű bevezetését is fontolgatják, amely a vállalkozásoknak még nagyobb rugalmasságot biztosítana a munkaidő szervezésében, a munkavállalók számára pedig részleges ellentételezést nyújtana a le nem dolgozott órák után. A pontos szabályokról és a bevezetés időpontjáról a költségvetést terhelő költségek függvényében döntenek. A rendszer valószínűleg támogatásban részesülhet majd az Európai Unió „szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz” (SURE) elnevezésű ideiglenes programja, illetve más kezdeményezések (Európai Szociális Alap) keretében.

A hatóságok befejezték a be nem jelentett munkavégzés elleni küzdelemre vonatkozó 2017–2019. évi cselekvési terv végrehajtását (2019 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás), az utólagos intézkedéseket tartalmazó cselekvési terv végrehajtását pedig hamarosan megkezdik. Várhatóan rövidesen elfogadják az utólagos intézkedéseket tartalmazó cselekvési terv végrehajtásának ütemtervét.

A koronavírus-világjárvány miatt a hatóságok a szociális partnerekkel egyetértésben úgy döntöttek, hogy 2020 júniusáról 2021 januárjára halasztják a minimálbér kiigazítását. A Világbank által a 2019. évi nagyarányú minimálbér-emelésről készített előzetes elemzés szerint kevés bizonyíték van arra, hogy a minimálbéren viszonylag sok munkavállalót foglalkoztató ágazatokban a foglalkoztatás és a munkanélküliség másként alakult volna, mint a magasabb bért fizető ágazatokban, bár egyelőre további elemzést tartanak szükségesnek. A jövőre nézve a koronavírus-járvány bizonytalan helyzetet teremt, és akadályozza a jogi keretben előírt konzultációs eljárás menetrendjének követését. Ezért az eljárásban érintett összes szereplő a minimálbér-kiigazítás 2021 januárjára való elhalasztását kérte a kormánytól, ami észszerű megoldásnak tűnik.

TERMÉKPIACOK ÉS VERSENYKÉPESSÉG

A hatóságok a változó prioritások és a koronavírus-járvány miatti nehézségek ellenére is dolgoznak a gazdasági keretfeltételek javításán és a versenyképesség ösztönzésén. Ez alapvetően fontos lesz ahhoz, hogy a görög gazdaság erős lábakon álljon, amikor véget ér a jelenlegi helyzet, és szilárd, fenntartható növekedést tudjon felmutatni. Elkerülhetetlen és indokolt volt, hogy a világjárvány idején a hatóságok jelentős erőforrásokat csoportosítsanak át az üzletmenet folytonosságának fenntartására, ami katalizálta a digitális kormányzásra vonatkozó menetrend előbbre vitelét. A hatóságok a digitális tárgyú kezdeményezések területén olyan **kiegészítő intézkedések** végrehajtását vállalták, amelyek tovább könnyítik a

vállalkozások és a polgárok adminisztratív terheit, és növelik a földhasználati szabályok átláthatóságát a befektetők számára. A gazdasági diplomácia területén a közvetlen fókusz a világjárvány elleni küzdelem felé helyeződött át, de folytatódnak az exportösztönzést célzó, köztük a rövid és a középtávú stratégia kidolgozására irányuló intézkedések is. Nagyon fontos lesz az eltökélt végrehajtás, amelyben nagy szerep jut a külügyminisztériumon belüli felelősségi viszonyokat konszolidáló jogszabály mielőbbi elfogadásának és a szükséges tárcaközi irányítási struktúrák kialakításának.

A beruházásengedélyezéssel kapcsolatos munka több különböző fronton is folytatódik, bár a folyamatot – főként a hatóságok önhibáján kívül bekövetkezett – csúszások lassítják, és továbbra is övezik kockázatok. A különböző egyedi kötelezettségvállalások teljesítésében egyenetlen volt az előrehaladás. A beruházásengedélyezés reformját támogató informatikai rendszer beszerzésére irányuló pályázati eljárást (2019 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás) bírósági határozatok hátráltatják. A helyszíni ellenőrzéseket szabályozó kerettörvény végrehajtásával kapcsolatos munka és az eljárások további egyszerűsítése (két 2020 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás) kisebb, bizonyos fokig a koronavírus-járványnak betudható csúszásokkal ugyan, de tovább halad. Ugyanakkor a hatóságok 2020 közepéig, tehát jóval az egyedi kötelezettségvállalás 2021 közepén esedékes határideje előtt be kívánják fejezni a környezetterhelési osztályozás felülvizsgálatát. Emellett a hatóságok jogszabályt fogadtak el a környezetvédelmi engedélyezési eljárás javítására, és 2020 közepei határidővel jelenleg is dolgoznak a külső ellenőrök és a környezetvédelmi értékelést végző szakemberek tanúsítását szabályozó másodlagos jogszabály előkészítésén. Irányítási szempontból a tárcaközi koordináció további megerősítése alapvető szerepet fog játszani annak biztosításában, hogy a beruházásengedélyezés reformja valamennyi ágazatra kiterjedően tovább folytatódjék.

Az üzleti környezet további javítása érdekében a hatóságok kiegészítő intézkedéseket hoznak a bürokrácia csökkentése, a kormányzat és a vállalkozások közötti kapcsolatokra vonatkozó egyértelmű szabályok kialakításának elősegítése, valamint a gazdasági tranzakciók kiszámíthatóságának növelése érdekében. Az Európai Bizottság által nyújtott technikai támogatás segítségével a hatóságok célja, hogy javítsák Görögország teljesítményét a Világbank „Doing Business” jelentésében foglalt mutatókkal kapcsolatban, miközben azon is munkálkodnak, hogy azonosítsák a problémákat, és javítsák az e projekt hatókörébe nem tartozó releváns szempontokat.

A koronavírus-járvány hatással volt az ingatlan-nyilvántartási projektre, és fennáll annak a kockázata, hogy a közelmúltban frissített ütemterv további késedelmet szenved, ha a járvány megfékezésére irányuló intézkedések továbbra is fennállnak. Több munkafolyamat is zajlik, például a felső vezetők kinevezése, a görög kataszter szervezeti stratégiájának előkészítése, az archívum digitalizálási stratégiájára vonatkozó műszaki előírások kidolgozása és a végső öt szerződés odaítélése. A szakemberek felvétele továbbra is kihívást jelent, és májusban jogszabály-módosítást fogadtak el a folyamat megkönnyítése érdekében. A regionális kataszteri irodák megnyitását felfüggesztették, és az a helyzet normalizálódását követően folytatódik. A koronavírus-járványhoz nem kapcsolódó okok miatt befagyasztották az összes fennmaradó erdőtérképnek a tervek szerint 2020 januárjában kezdődő és 2020 júniusáig fokozatosan befejeződő nyilvános bemutatását. Ez aggodalomra ad okot, mivel a térképek feltöltésének késedelme hatással van a kataszteri térképek egészének befejezésére.

A koronavírus-járvány hatással volt a görög energiaágazatra, mivel alacsonyabbak voltak a kőolaj- és a földgázárak, a közösségi kontaktusok korlátozását célzó

intézkedések pedig befolyásolták a keresletet és bizonyos technikai projekteket, továbbá likviditási problémát is okozott a piaci szereplők számára, mivel a számlák kifizetése lelassult. Ennek egyik következménye, hogy a 2020 közepére vonatkozó kötelezettségvállalás, az éles működés megkezdésével kapcsolatos célmodell késedelmet szenved a kiegyenlítő piac technikai projektjének végrehajtásával kapcsolatos problémák miatt, amelyek a vállalkozóknak a személyzet kihelyezésével kapcsolatos, a közösségi kontaktusok korlátozását célzó intézkedésekből eredő nehézségeihez kapcsolódnak. Mindazonáltal Görögország több területen is előrelépést ért el, nevezetesen elindította a villamos energia határidős piacát. A fogyasztói piacon a számlák fizetése elmaradásának súlyosbodása likviditási válsággal fenyeget az energiaszolgáltatók körében, és a hatóságok eddig olyan intézkedésekkel reagáltak, amelyek célja, hogy a piac torzítása nélkül enyhítsék ezt a nyomást. A görögországi barnaszén-tüzelésű erőművek leállítására vonatkozó középtávú ütemterv egyelőre nem változott, és Görögország jelezte, hogy nagy erőkkel kíván dolgozni ezen a projekten. Az alacsonyabb energiaárak és uniós kibocsátáskereskedelmi árak miatt a megújuló energiaforrásokkal foglalkozó különszámlára is különös nyomás nehezedik.

Folytatódik a versenyjogi aggályok eloszlatását célzó intézkedések előkészítése, amelynek célja egy piactesztnek alávethető javaslat előterjesztése, amely kulcsfontosságú lépés a korrekciós intézkedés végleges végrehajtása és az ezzel kapcsolatos, 2020 végéig teljesítendő kötelezettségvállalás lezárása felé. A cél az, hogy a strukturális intézkedések a piac minden szintjén képesek legyenek fokozni a versenyt és megszüntetni az egy konkrét felhasználói profil számára kedvező helyzetet, ezáltal pedig eloszlatni azokat a versenyjogi aggályokat, amelyek amiatt merültek fel, hogy az Állami Energiatársaság továbbra is kizárólagos üzemeltetője az alapterhelésű erőművi kapacitásoknak. Ez a fontos kötelezettségvállalás, amelyet a vállalat két barnaszén-tüzelésű erőműve sikertelen privatizációjának alternatívájaként javasoltak, fontos szerepet fog játszani a piac verseny előtti megnyitásában és az új beruházások ösztönzésében Görögország energetikai átállása során.

Görögország nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervét az Európai Bizottság jelenleg vizsgálja. A barnaszén-tüzelésű erőművek leállítására vonatkozó ezen ambiciózus terv szükségessé teszi a megújuló energiaforrások és a villamos energiát kiváltó földgáz nagyobb igénybevételét, valamint a társadalmi-gazdasági kihívások kezelését célzó regionális tervet. A megújuló energiával kapcsolatos projektek létrehozásának és fejlesztésének javítását célzó engedélyezési szabályozás hozzá fog járulni ehhez. A leállítási terv sikerének kulcsa lesz a barnaszén-tüzelésű erőművek leállítását követő átmenet az ágazattól erőteljesen függő területeken. Görögország tárcaközi bizottságot hozott létre a méltányos átállásra vonatkozó főterv kidolgozására a projekt irányítása érdekében, amelyet az EU méltányos átállási mechanizmusa támogat.

Ami a közlekedési ágazatot illeti, a hatóságok elfogadták a nemzeti közlekedési főtervet, és regionális szinten tovább pontosítják azt. A nemzeti közlekedési főterv meghatározása előfeltétele a strukturális alapok átfogó közlekedéstervezésre vonatkozó következő programozási időszakának, és fontos szerepet fog játszani a következő programozási időszakra vonatkozó projektsorozat elindításában. A hatóságok a regionális közlekedési közös vállalkozással (KTEL) kötött koncessziós szerződés révén lépéseket tettek a szaloniki közlekedési feltételek javítására is, és stratégiai tervet készítenek annak a thesszaloniki metrót integráló jövőbeli reformjához.

A GÖRÖG ESZKÖZ- ÉS RÉSZESEDÉSKEZELŐ TÁRSASÁG ÉS A PRIVATIZÁCIÓ

A koronavírus-világjárvány elkerülhetetlenül kihatott a Görög eszköz- és részesedéskezelő társaság (HCAP) és portfólióvállalatainak működésére, és a prioritásainak, valamint a görög kötelezettségvállalások egy részének kiigazításához és/vagy megváltoztatásához vezetett. Bár a hatóságok továbbra is szoros együttműködést folytatnak a társasággal, a koronavírus-helyzet stabilizálódásáig elhalasztják az aktualizált miniszteri iránymutatás elfogadását, amely a társaság stratégiai tervének (folyamatos kötelezettségvállalás) folyamatos végrehajtásához szükséges, valamint üzleti tervének tervezett aktualizálását. Ami a koordinációs mechanizmus végrehajtását illeti, a Kabinetbizottság március 12-én jóváhagyta az érintett állami tulajdonú vállalatok megbízatását, azonban jelenleg nem tanácsos az egyes vállalatokra vonatkozó kötelezettségvállalási nyilatkozat véglegesítése, szintén a koronavírus okozta bizonytalanság miatt. A társaság igazgatósági felülvizsgálatok és kinevezések révén folytatta az állami tulajdonú vállalatok vállalatirányításának javítását. Az egyik fő kihívás a Görög Posta jelentős működési és pénzügyi problémáihoz kapcsolódik. A világjárvány a társaság ingatlanportfóliója teljesítményének javulását is korlátozni fogja 2020-ban, bár az operatív fejlesztéseknek továbbra is megvalósíthatónak kell lenniük. Az athéni Olimpiai Atlétikai Központnak a Társaság általi átvételével kapcsolatos technikai munka a műszaki tanácsadó által 2020 áprilisában benyújtott jelentéssel folytatódott.

A társaság jelenlegi prioritása az állami vállalatok folyamatos működésének biztosítása a kulcsfontosságú ágazatokban, valamint a személyzet egészsége és biztonsága. Ebben az összefüggésben kiemelkedő fontosságú a villamosenergia-, a víz- és a postai szolgáltatás megszakítás nélküli biztosítása, valamint az athéni és a szaloniki tömegközlekedési rendszer és központi piac folyamatos működésének megőrzése. A koronavírus-világjárvány negatív gazdasági következményei várhatóan különösen súlyosak lesznek az Athéni Városi Közlekedési Szervezet és a Görög Posta számára.

A privatizációs folyamat előző hónapokban megfigyelt lendülete a koronavírus-járvány miatt nem volt fenntartható. A világjárvány számos módon befolyásolja a privatizációs program végrehajtását, többek között a potenciális befektetők bevonásának nehézségei, az eszközértékelésekre gyakorolt hatások, a szükséges intézkedések végrehajtásához szükséges adminisztratív kapacitás csökkenése, valamint az építési munkálatok megszakítása révén.

A világjárvány okozta általános negatív kereskedelmi környezet ellenére a Görög Köztársaság Eszközfejlesztési Alapja folyamatosan halad az ügyleteivel kapcsolatos, előrehaladott intézkedésekkel, a hatóságok pedig támogatják és meghozzák a szükséges intézkedéseket. Ez lehetővé teszi az egyes ügyletek következő lépéseinek elindítását egy olyan időpontban, amikor a helyzet normalizálódik. Ebben a szakaszban a folyamatban lévő ügyletek helyzete a következő:

- **Ellinikon (2018-ig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás):** Annak ellenére, hogy a hatóságok továbbra is elkötelezettek a részvények előnyben részesített befektetőre (Lamda) történő átruházását lehetővé tevő előzetes feltételek teljesítése mellett, a pénzügyi lezárást késleltetik a kaszinóengedély odaítélésére irányuló pályázati eljárás során fellépő nehézségek. Az első fellebbezés elutasítását követően a kizárt ajánlattevő megsemmisítés és ideiglenes intézkedések iránti kérelmet nyújtott be az Államtanácshoz. Az Államtanács 2020. május 7-én elutasította az ideiglenes intézkedések iránti kérelmet. Ez megnyitja az utat a pályázati eljárás folytatása előtt, bár véglegesítésének meg kell várnia az Államtanács megsemmisítés iránti kérelemről

hozott érdemi határozatát. A hatóságok lépéseket tesznek a lezáratlan kérdések megoldása érdekében.

- **Az álimoszi sportkikötővel kapcsolatos koncesszió (2019 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás):** Az álimoszi sportkikötő a Földközi-tenger délkeleti részének egyik legnagyobb sportkikötője, amely az Athén délkeleti részén található partszakaszon fekszik. A koncessziós megállapodás aláírására felhatalmazó kormányhatározatot 2020. április 7-én tették közzé a hivatalos közlönyben, és 2020. május 13-án valamennyi érdekelt fél aláírta a koncessziós megállapodást. Az ügylet pénzügyi lezárása a koncessziós megállapodás aláírását követő 120 napon belül megtörténik.

- **Hellenic Petroleum (2019 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás):** A hatóságoknak még dönteniük kell arról, hogy milyen megközelítést kövessenek a 2019 közepén kiírt első pályázat sikertelensége után. Az Alap minden lehetőséget mérlegel. A társaság tőzsdei értékének közelmúltbeli jelentős csökkenését követően azonban az Alap helyénvalónak tartotta, hogy az ügylet elindítását egy későbbi időpontra halassza.

- **Az Athéni Nemzetközi Repülőtér 30%-os tulajdoni hányadának értékesítése (2019 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás):** 2020. január végén kilenc befektető felet minősítettek alkalmasnak arra, hogy továbblépjen a kötelező érvényű ajánlati szakaszba. A világjárvány hatása miatt azonban a kötelező érvényű ajánlatok benyújtásának határidejét módosítani kellett, és a folyamat a helyzet javulását követően folytatódik.

- **Állami Gázipari Társaság – DEPA Commercial (2019 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás) – DEPA Infrastructure (2021 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás):** Érdemi előrelépés történt, mivel mindkét pályázat komoly befektetők érdeklődését keltette fel. Kilenc érdekelt fél nyújtott be szándéknyilatkozatot mindkét nemzetközi pályázatra. Értékelésük folyamatban van, de a koronavírus-járvány miatt mindkét tranzakció esetében késni fog a kötelező érvényű ajánlati szakasz elindítása.

- **Egnatia (2019 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás):** A hatóságok hangsúlyozták az ügylet folytatása iránti elkötelezettségüket, és 2020 áprilisában és május elején számos intézkedést hoztak, többek között sor került a koncessziós megállapodás kulcsfontosságú elemeiről és a további adminisztratív lépésekről szóló közös miniszteri határozat aláírására. Eközben a hatóságok és az Egnatia S.A. várhatóan folytatják a hidak biztonságossá tételéhez szükséges munkálatok meghatározásával, az alagutak engedélyezésével, az összes fizetőkapu megépítésének befejezésével kapcsolatos, valamint négy töltőállomásra vonatkozó, 2011 óta inaktív szerződéssel összefüggő lezáratlan kérdéseknek az Egnatia S.A. általi megoldásával kapcsolatos valamennyi függőben lévő intézkedés végrehajtását.

- **Regionális kikötők (2019 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás):** Hosszú késedelmet követően az elmúlt hónapok során érdemi előrelépés történt, mivel az Alap számára lehetővé tették, hogy a tranzakciókat eseti alapon rugalmasan alakítsa ki, valamint négy kikötő esetében megkezdődött a pályázatok előkészítése. A kedvezőtlen környezet miatt azonban észszerűnek tűnt az ügyletek elindításának késleltetése.

KÖZIGAZGATÁS

A koronavírus-világjárvány kezelése során a közigazgatás kettős kihívással szembesült, mivel a hatósági válaszlépések zászlóshajója volt, miközben komoly kapacitásbeli korlátokkal szembesült. Összességében a közigazgatás reagálása lehetővé tette, hogy a polgárok és a vállalkozások által igénybe vett kulcsfontosságú szolgáltatások nagyrészt zavartalanul folytatódjanak. Ezt az is segítette, hogy a járvány megfékezésére irányuló intézkedésekkel érintett időszak alatt több digitális eszközt is bevezettek.

A hatóságok előrelépést értek el a felső vezetők kinevezése és az általános keret megerősítése terén, bár a koronavírus-világjárvány megzavarta a folyamatot, és néhány aggály továbbra is fennáll. A 13 új állandó titkár kinevezése befejeződött, az igazgatók kiválasztására irányuló eljárás pedig ideiglenesen szünetelt. 2020 márciusában a hatóságok olyan jogi rendelkezéseket fogadtak el, amelyek a kiválasztási folyamatot a központi igazgatás mellett a helyi szintre is kiterjesztik, ami üdvözlendő. Jogszabálytervezet készült a közszektorbeli intézmények felső vezetői álláshelyeire vonatkozó egységes kiválasztási eljárás létrehozására is, amely várhatóan 2020 szeptemberében lép hatályba. Üdvözlendő a kiválasztási folyamatban a köztisztviselők és a közalkalmazottak kiválasztása területén működő legfelsőbb tanácsnak szánt központi szerep. Problematikusabb fejlemény, hogy az uniós strukturális alapokat kezelő struktúrák (nemzeti stratégiai referenciakeret) folyamatban lévő kiválasztási eljárásai nem haladtak előre; a folyamat megszüntetésére és egy új folyamat újraindítására irányuló tervek hatással lehetnek a már bevezetett irányítási és ellenőrzési rendszerek stabilitására és hatékony működésére, ezért a hatóságokat arra ösztönözzük, hogy mérlegeljenek alternatív lehetőségeket.

Összességében jól haladt a humánerőforrás-gazdálkodási rendszer kialakítása, és jelentős számú digitális szervezeti ábra és munkaköri leírás elkészült (2019 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás). Március közepéig a kormányzati szerveknél a teljes személyzet mintegy kétharmadára kiterjedően készültek el a digitális szervezeti ábrák, a munkaköri leírás és a munkakört betöltő személy közötti kapcsolat pedig a betöltött álláshelyek 75%-ára vonatkozóan került meghatározásra. A humánerőforrás-rendszer támogatási szolgáltatásaira vonatkozó, uniós finanszírozású pályázati eljárást várhatóan 2020 júniusáig indítják el, míg átmeneti megoldásként folyamatban van a foglalkoztatási adatbázis korszerűsítése. A 2020. évi mobilitási ciklust egy olyan új jogszabállyal összhangban indították el, amely – különösen a mobilitási rendszer és az éves munkaerő-felvételi terv közötti kapcsolat megerősítésével – tovább kívánja javítani a reformot. A 2019-re vonatkozó teljesítményértékelési ciklus a világjárvány miatt késedelmet szenvedett, a hatóságok azonban haladnak az értékelési keret megerősítésére és annak az egyes minisztériumok éves cselekvési terveivel, valamint a vezetők kiválasztási folyamatával való összekapcsolására irányuló tervekkel.

A hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy a köztisztviselők és a közalkalmazottak kiválasztása területén működő legfelsőbb tanács működését szabályozó törvény aktualizálása révén megerősítik a munkaerő-kiválasztási rendszert, és növelik annak teljes kapacitását (kiegészítő kötelezettségvállalás). Az új kötelezettségvállalás értelmében 2020 októberéig el kell fogadni a felülvizsgált törvényt, 2020 végéig véglegesíteni kell a tanács átszervezésére vonatkozó részletes cselekvési tervet, 2021-től pedig nyomon kell követni a cselekvési terv egyes kulcsfontosságú intézkedéseinek végrehajtását. Már megkezdődött a munka, és több munkafolyamatot meghatároztak egyebek mellett a jelentkezési folyamatot, a különös munkaerő-felvételi rendelkezéseket (például az ideiglenes alkalmazottak tekintetében) és a szervezési kérdéseket illetően.

A hatóságok a jelenlegi fennakadások ellenére igyekeznek előrelépni a jogi kodifikációval kapcsolatos, folyamatban lévő munkában. Újraalakították a Központi Kodifikációs Bizottságot, amely várhatóan kulcsszerepet fog játszani a jogi kodifikációs projekt előmozdításában. A koronavírus-járvány miatt a hatóságok röviddel elhalasztották a munka törvénykönyvére és a munkaügyi szabályozási rendelkezésekre vonatkozó új kodifikációs törvény elfogadására irányuló terveiket (**2020 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás**), de elkötelezettek amellett, hogy 2020 szeptemberéig elfogadják az új kodifikációs törvényt. A jogszabályok kodifikációját segítő nemzeti portál létrehozására irányuló kiemelt projektre vonatkozó pályázatot (**2022 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás**) várhatóan hamarosan kiírják.

Az állam végrehajtási feladatainak ellátásáról szóló törvény végrehajtása folyamatban van. Először is, a hatóságok részletes jogalkotási módszertani kézikönyvet és átfogó hatásvizsgálati sablont fogadtak el, amelyeket az Európai Bizottság technikai támogatásával készítettek el, és amelyek a 2020 januárjában hatályba lépett helyes jogalkotási rendelkezések végrehajtása kulcsfontosságú eszközeinek minősülnek. Másodszor, az előzetes megállapítások szerint a központi igazgatásban hatékonyan alkalmazzák az aláírási jogosultságok nem politikai szintre történő delegálását, amely 2020 februárjában lépett hatályba. Ez a központi közigazgatásban jelentős reformot von maga után, és a becslések szerint az egyes minisztériumokban hozott határozatok mintegy 80%-át közigazgatási szinten kell parafálni.

Az állandó személyzet felvétele 2019-ben megfelelt a személyzeti tervnek, és a 2020. évi személyzeti terv tiszteletben tartja az 1:1-es helyettesítési szabályt. Ugyanakkor, tekintettel az ideiglenes alkalmazottak számának 2018 óta tapasztalt jelentős növekedésére, a hatóságok új, kiegészítő kötelezettségvállalást fogadtak el az ideiglenes alkalmazottakra vonatkozó felső határ 2021-től történő visszaállítására. Bár az ideiglenes alkalmazottak száma a 2019 közepén elért csúcs óta csökkenő tendenciát mutat, továbbra is jóval meghaladja a 2018. évi szintet, amikor Görögország kilépett az ESM-programból. Az új kötelezettségvállalás várhatóan hozzájárul a hatóságok azon törekvéséhez, hogy megerősítsék a munkaerő-felvételi eljárások központi ellenőrzését. Aggodalomra ad okot az a nemrégiben elfogadott rendelkezés, amely egyes települési önkormányzatokat az egyetlen kifizetési hatóság hatáskörén kívülre helyez. A javadalmazási reform folyamatban lévő harmadik és egyben utolsó szakasza érdekében fontos, hogy az egyetlen kifizetési hatóság hatásköre érintetlen maradjon.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS ÉS KORRUPCIÓ ELLENI KÜZDELEM

Az e-igazságszolgáltatás megerősítésére irányuló projekt részeként némi előrelépés történt a polgári és büntető ügyekben a jogi dokumentumok kötelező elektronikus iktatására és feldolgozására való áttérés, valamint a bírósági igazolások és határozatok elektronikus kibocsátása terén. Bár az elektronikus benyújtást 2021. január 1-jétől kötelezővé tették az igazságszolgáltatás közigazgatási ága számára, az továbbra is opcionális, és csak részben érhető el a polgári és büntető ügyekben. A hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy 2020 közepéig cselekvési tervet készítenek az elektronikus iratbenyújtás polgári és büntetőügyekben való bevezetésére, amely területi és tematikus szempontból feltérképezi a jelenlegi helyzetet, és ütemtervet határoz meg. Az általános és kötelező elektronikus benyújtás előfeltétele, hogy a bírák, a közigazgatási bírósági személyzet és a jogi szakemberek hitelesített digitális aláírással rendelkezzenek, és a hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy e célból támogató intézkedéseket hoznak.

2020. április 15-én a hatóságok közzétették az integrált igazságügyi ügyviteli rendszer (2020 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás) második szakaszára vonatkozó, régóta esedékes ajánlattételi felhívást. Az ajánlatokat 2020. május 26-ig kell benyújtani, és a szerződés odaítélésére vonatkozó versenyre 2020. június 1-jén kerül sor. A szerződéses projekt megvalósítása a tervek szerint a megállapodás aláírásától számított 36 hónapon belül fejeződik be.

A kötelező közvetítési keret hatálybalépésének utolsó szakasza márciusban zárult le. Mivel a koronavírus-járvánnyal összefüggésben felfüggesztették a bíróságok működését, az új keret hatásai csak 2020 folyamán később válnak mérhetővé.

A hatóságok emellett kezdeményezik a polgári és közigazgatási bíróságok szakosodott tanácsainak létrehozását (kiegészítő kötelezettségvállalás). Az új tanácsok az ügyek külön kategóriáival foglalkoznak, és megfelelő szakmai tapasztalattal vagy tudományos képesítéssel rendelkező bírákból állnak majd.

A Nemzeti Átláthatósági Hatóság működési kapacitását fokozatosan bővítik annak érdekében, hogy 2020 novemberére teljes mértékben működőképessé váljon. A Nemzeti Átláthatósági Hatóság szigorúan ellenőrzi a nemzeti korrupcióellenes terv végrehajtását, amely eddig jó eredményeket mutatott fel, és együttműködik a Görög Számvevőszékkel a belső ellenőrzési rendszerek központi és helyi szintű megerősítésében. A Hatóság a politikai pártok finanszírozásának felügyeletében és a vagyonnyilatkozatok ellenőrzésében is részt vesz. A hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy rövid időn belül jelentést tesznek a politikai pártok finanszírozásáról szóló intézményi keret eddigi végrehajtásáról. A Korrupció Elleni Államok Csoportja ajánlásait egy erre a célra létrehozott bizottság fogja megvizsgálni, amely 2020 decemberéig javaslatot tesz az esetleg szükséges jogalkotási módosításokra.